

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Decreta

Brant, Sebastian

[Basel], after 1. März 1499

Sessio sextadecima

[urn:nbn:de:bsz:31-313515](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313515)

Sessio decimasexta

cie debeant p̄ficisci / quibus per subsidiam vel alias p̄uideatur p̄one
de iure et cōcilio puinciali fuerit visum expedire. Ita tamē q̄ illi qui v̄l
tra p̄sonas vt predictū est deputatas ad ipsum conciliū generale acce
dere voluerint / aut eorū clerus nullatenus p̄p̄erea grauent̄. Relegā
tur quoq; in vnoquoq; puinciali Concilio que secundū canonicas
sanctiones in eisdem legi p̄cipiuntur vt ea z inuolabiliter obserua
tur z transgressoribus pene debite inferantur. Q̄si metropolitani seu
dyocessani predictis terminis in celebrandis puincialibus z ep̄scopa
libus Synodis cessante legitimo impedimento negligentes fuerint
mediatam omnium fructuū et obuentioū ratione suarum ecclesiarū
ad eos pertinentiū fabricę ipsarum ecclesiarū applicandam eo ip̄o ad
mittant. Qui si in eadem negligētia per tres proximos menses perse
uerauerint ab officijs et beneficijs sint ip̄so facto suspēsi. Quibus trās
actis temporibus antecessis penes antiquior in puincia ordine Epi
scopus ipsius metropolitani ep̄scopi aut maior in dignitate post pon
tificalem in sacris constitutus nisi forte ad alios / de consuetudine vel
p̄uilegio pertineat negligētiā in celebrandis predictis pronunc
tibus z ep̄scopalibus synodis supplere teneat. Juber insuper hec san
cta synodus omnibus p̄clatis religionum et ordinū quorūcunq; ad
quos celebrare capitula pertinet / q̄ illa statuta tēporibus sub predi
ctis penes seruent z seruari faciant. In quibus secundū canonicas san
ctiones z religionū cōstitutiones cum omni studio z diligentia ad ve
ram singulariū religionū z ordinū reformationē intendant. Ita vt de
inceps in singulis monasterijs iuxta proprias regulas z constitutio
nes debite regularis vigeat obseruantia. Et p̄cipue vt tria substan
cialia professionis vota omnino obseruent̄. Per p̄missa aut̄ hec san
cta synodus non intendit. Juribus quorūcunq; quomodolibet de
rogare. Datū in sessione publica celebrata in ecclesia maiori Basiliē.
vi. kl̄as decembris. Anno a natiuitate domini. Millesimoquadring
gentesimo tricesimo tertio.

¶ Sessio septadecima.

Sacro sancta generalis Sy
nodus Basiliē. in spiritu sancto legitime p̄gregata
vniuersalē ecclesiā representans / ad p̄p̄uā rei memoriā
litteris sanctissimi d̄ni Eugēij pape quarti more ca
rie romane bullatis / ac per nōnullos sc̄e romane eccle
sie cardinales subscriptis. Quarum tenor de verbo ad
verbum inferius describit̄ huic sacro cōcilio in generali
cōgregatione p̄ venerabiles Johānē archiep̄m tarētīnū z Kristofforū
Lericiē. ep̄m oratores suos p̄ntatis z lectis examinatisq; z diligēter
inspectis. Eadē sc̄ta synod⁹ decernit z declarat p̄fatū d̄m Eugēiū p̄ p̄
dictas l̄ras plenarie satisfecisse monitōi citatōi z requisitōi hui⁹ sacri

Sessione decima sexta

concilij prout in decreto in quartadecima sessione promulgato et in eadem in eodem decreto inserta continetur Ipsasque litteras approbat admittit et acceptat ratasque habet et gratas et sic ab omnibus haberi vult Mandans dictarum litterarum transmissas sub bulla sacri concilij dari debere omnibus habere volentibus quibus transmissis eandem fide dari decernit que ipsius litterarum originalibus daret Tenor vero dictarum litterarum sequitur et talis.

Augenius Episcopus servus servorum dei ad perpetuam rei memoriam Dudum sacrum generale concilium Basiliense per generalium consensum et Senonensium concilio statuta ordinationesque felicitis recordationis Martini papae quinti ac nostrae per extirpationem heresum pace populi christiani ac generali reformatione ecclesie in capite et in membris et pertinentibus ad ea legitime inchoatum ex certis causis in alijs nostris litteris expressis de fratrum nostrorum sancte romane ecclesie cardinalium consilio dissolvimus Verum cum ex dicta dissolutione orire sint graves dissensiones et graviores oriri possent nihilque magis optemur quam quod predicta sancta opera debitis fortiter effectu de consilio et assensu Venerabilis fratris iordanii episcopi Sabini et dilectorum filiorum nostrorum Antonij sancti Marcelli fratris sancti clementis angeloni tituli sancti Marci presbyterorum ac lucidi sancte marie in cosmedin ardesim sanctorum Cosme et damiani doctorum nostrorum sancte romane ecclesie cardinalium decernimus et declaramus prefatum generale concilium Basiliense a tempore predictae inchoationis suae legitime continuatum fuisse et esse persecutionemque semper habuisse continuari ac persecutionem habere debere ad predicta et pertinentia ad ea prout ac si nulla dissolutione facta fuisset Quinimo prefatam dissolutionem irritam et inane de consilio et assensu simili declarantes ipsum sacrum generale concilium Basiliense pure simpliciter et cum effectu ac omni devotione et favore persequimur et persequi intendimus preterea ut mentis nostre integritas ac devotio quam ad universalem ecclesiam et sacrum generale concilium Basiliense gerimus omnino constet evidenter duas nostras litteras prout in palatio apostolico promulgatas nam tertias que tenor de verbo ad verbum inferius describitur que dicuntur incipere Deo nunc cum a nobis aut descitum nostro nunquam emanarunt licet superfluum videatur quod non erit revocare tamen quia petiti est et ad cautelam si nullo modo tempore appareret et alias qualicumque Et quicquid per nos aut nostro nomine in iudicium aut derogationem predicti sacri concilij Basiliensis seu contra eius auctoritatem factum et acceptatum seu assertum est cassam revocamus irritam et annullam nullas et irritas fuisse et esse declaramus Item revocamus quoscumque processum que rucumque censuram privationum et suspensionum factos contra supposita huius sacri concilij Basiliensis et adhiberi eidem necnon omnia gesta et facta in iudicium lesione et derogationem eorum de eis non legitime citatis nec legitime defensis de quibuscumque dignitatibus beneficijs comendis et officijs etiam si cardinalatus patriarchatus archiepiscopatus episcopatus abbacie etc. existant iuribus et bonis quibuscumque Et specialiter contra cardinales de Lepro sancti Sixti et firmanum ac omnia ipsorum statum perites reducamus

Sessio decimasexta

perinde ac si nō emanassent cū clausulis oportunitis. Mandantes sub
penis formidabilibus omnibus qui se de dictis dignitatibus benefi-
cijs comendis & officijs Juribus & bonis se intromississent. Vel ratio-
ne dictarū priuationū seu nostrarū ordinatiōnū quarūcumq; se vellēt
intromittere vt ab ipsa intromissione et omnī molestia penitus desis-
stant. Terū autē fuerit legitima citatio & defensio stabit iudicio ipsius
sacri cōcilij. Nos autē deinceps a nouitatibus & gramatinib; seu pre-
iudicijs inferendis ipsi sacro cōcilio vel suppositis eius & adherentib;
eidem realiter et cum effectu desistemus. Tenor vero predictarum lit-
terarum sequitur et est talis.

Prima bulla reuocata

Clegenus episcopus seruus seruorum dei ad futurā rei me-
moriā. Inscrutabilis diuine puidētie altitudo ad hoc nos
maxime potestatis desup plenitudine tradita sup vniuersū
gregem dñicum p̄celsū cōstituit vt ad remouendū atq; ex-
tirpan dū de agro dñi vepres et qbus possent ecclesie sue sancte & chri-
stiane reipublice dissensiones & scādala puenire cura assidua ac p̄uigi-
li intendamus. Sane cū dudum ex certis & rationabilibus causis cō-
ciliū quod nōnulli Basilee cōgregatū esse dicebāt dissoluētes illud ad
ciuitatē nostrā Bononiē. duximus cōmutandū. Postmodū cessanti-
bus dictis causis p̄satus conciliū in ipsa ciuitate Basiliē. decreuim⁹
per nostros legatos qui ibidē nostro noie p̄siderent cōtinuari debere. p̄-
ur in diuersis desup cōfectis litteris nostris plenus continet. Cū autē
qui Basilee cōgregati erāt. pur sunt etiā post dissolutionē & decretum
h̄mōi ac etiā ante aduentū dictorū legatorū. nō ad cōmunē vtilitatē sed
ad p̄uarias passiones intenti nullaq; auctoritate sedis aplice suffulsi
multa & grauia etiā p̄ter illa tria p̄pter que fuerat ibi p̄ncipaliter a p̄n-
cipio conciliū constitutū tan q̄ haberent generalis synodi / nobis etiā
cōtra dicētib; disponere potestātē ordinare statuere sancire declara-
re & mā dare p̄sumpserint in nostrū sedis aplice / ac venerabiliū fratrum
nostrorū cardinaliū & aliorū nobis adherentiū graue p̄iudiciū / p̄ter et
cōtra sanctorū patrū decreta & canonicas sanctiones. Nos attēdētes
q̄ ea que per eos sic p̄peram statuta facta & ordinata existūt si subdissi-
mulatione & silentio p̄terirent in magnū atq; euidentē p̄iudiciū ecclē / et
aplice sedis & graue scandalū plurimorū verisimiliter edū dare possent. Cū
nō ad reformationē sed deformationē / nō ad vnitatē sed scissurā ecclē
nō ad adheres tollēdas sed nutriēdas / nō ad pacē fideiū sed discordiā
seminādā spectare videant̄ ac p̄pterea volentes prout ex debito pasto-
ralis tenemur officij quātū altissimus p̄miserit futuris scandalis cele-
ri remedio puidere oīa & singula gesta facta ordinata sancita decreta
& declarata per p̄fatos Basilee cōgregatos & existētes videlz citatio-
nes p̄cessus & sentētijs statuta & decreta que de nobis seu p̄tra nos iu-
ra & libertatē nostrā & sedis aplice. Vel venerabiles fratres scē romāe

Sessio decimalexta

ecclesie cardinales seu ipsorum aliquem aut plures quoscumque siue curiales / aut romanam curiam sequentes usque in presentem diem facere statuerent attemperare ordinare nimirum presumpserunt et usque ad accessum ipsorum legatorum ad supra scriptam civitatem Basiliensem. et in ipso concilio presidentia quolibet per eos in futurum fieri agent ordinabunt sancient statuerent attemperabunt et mandabunt. Exceptis his in quibus eis per nostras litteras facultate concessimus irrita esse et inania nullumque effectum debuisse aut debere sortiri auctoritate apostolica de concilio et assensu prefatorum fratrum nostrorum sancte romane ecclesie cardinalium tenore presentium declaramus decernimus ac precipue haberi volumus et mandamus Ipsaque et maxime legationes in terris ecclesie creationes et ordinationes officialium beneficiarum collationes ac omnia et singula inde secuta / vel que in posterum sequi possent. Etenim prefata auctoritate cum de facto processerint de apostolice potestatis plenitudine cassamus irritamus et annullamus ac nullius esse decernimus roborem vel momenti. Distinctius inhibentes omnibus christifidelibus ne decretis ordinationibus mandatis factis et gestis huiusmodi modo aliquo pareant vel intendant aut pro talibus reputent. Declarantes omnes et singulos cuiuscumque status gradus et preeminentie christianae. Etiam si imperiali regali cardinalatus siue quacumque alia ecclesiastica siue seculari prefulgeant dignitate nullo vinculo Juramenti promissionis facti aut conventionis predictis sacre quomodo libet se teneri. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre declarationis constitutionis voluntatis mandati cassationis irritationis annulationis et inhibitionis infringere vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemperare presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum. Datum romae apud sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo tricesimo octavo quarto kalendas Augusti pontificatus nostri anno tertio.

¶ Secunda bulla reuocata.

Augenius episcopus servus servorum dei. Ad futuram rei memoriam. In archano nostre mentis sepissime cogitantes quoniam super inualeceti hominum malitie qui ecclesiam dei varijs quibus coloribus turbare conati sunt auctoritas romanorum pontificum restitisset diversa in ecclesia dei scandala emerissent non solum debita sed etiam necessaria reputamus / ut nos quoque ea que in ecclesia scandala nostrorumque et sedis apostolice contemptum et dedecus fieri conspiciamus debitis remedijs comprimamus. Sane cum ad nosam noticiam nuper pervenisset quoddam presens decretum Datum tertio idus iulij anno domini. M. cccc. xxxiiij. Emanasse in quo inter cetera contineri nos infra sexaginta dies spacia dictis congregatis pure et simpliciter adherere debere venerabilibus aut fratribus nostris sancte romane ecclesie cardinalibus / necnon quibuscumque in romana curia existetibus mandari dicebatur / ut post ipsum terminum lapsum infra viginti dies per

Sessio decimasexta

xime sequentes sub pena puationis omnium beneficiorum suorum. Comedarii
 pensionum officiorum et gratiarum quarumcumque quas incurrunt ipso facto romanam
 curiam relinquerent omnes in superius causis in ipsa curia pedetres ad se eo casu
 a iuocabatur. putet et nonnulla alia in ipso prento decreto dicunt pleni-
 prineri nos ex incubenti nobis cura officii pastoralis astricti ad tuendam
 nostram sedemque apostolice auctoritate cardinalium quoque patriarcharum archi-
 episcoporum episcoporum presbiterorum officiarum et aliorum curialium predictorum assertum ipse
 decretum ex defectu potestatis condentium ac in hac parte supplicantiu ut
 super premissis providere vellemus grati quarela comoti auctoritate domini nostri
 iesu christi que nos suum in terris constituit vicarium ac de premissis plenitudo die
 pronunciamus decernimus ac etiam declaramus premissum assertum decretum ac omnia
 et singula in eo preterea nullum inane penitus extitisse et existere nulliusque au-
 ctoritatis valoris vel momenti ipsiusque et quocumque in eo comprehensa eadem au-
 ctoritate reuocamus cassamus irritamus et inane haberi volumus et
 mandamus decernentes in superius et etiam statuere processum omnium beneficiorum offi-
 ciorum dignitatum pensionum comedarii seu titulos quorumcumque collationes et
 dispositiones quecumque in vim eiusdem decreti quocumque et quilibet factas et
 factas et omnia inde secuta notorie nullum extitisse nec existere firmiter
 mandamus in superius oibus et singulis christifidelibus ecclesiasticis et secularibus cu-
 iuscumque dignitatis status seu conditionis existat. Etiam si impali regali re-
 ginali Cardinalium patriarchalium vel quibus alia prefulgeat dignitate sub ana-
 thematibus pena et puationis quam contra facientes incurrere volumus ipso facto
 dignitatum officiorum et beneficiorum suorum quorumcumque ac inhabilitatis ad illa
 seu alia in posterum obtinenda ne cardinales patriarchas archiepiscopos episcopos
 presbiteros officarios clericos et alios romanam curiam sequentes in eorum preson-
 nis seu rebus ecclesiasticis beneficiis spiritualibus vel pphanis occasione prefati
 decreti turbent quolibet vel molestent nec ea facientibus preter auxilium consilium
 vel fauorem parti que pena illos que auctoritate seu occasione quecumque ea aut eo-
 rum aliquid ausu fuerit acceptare volumus subiacere inhabilitates eos ad que-
 cumque dignitates honores officia et beneficia in posterum obtinenda supple-
 tes ex eadem premissis plenitudine omnes defectus. Si que forsan interuenerint
 in premissis nulli ergo oino hominum liceat hac paginam nostre pronunciationis et
 tuitionis declarationis reuocationis cassationis irritationis voluntatis man-
 dati statuti inhabilitatis et suppletionis infringere vel ei ausu temera-
 rio contraire. Si quis autem hoc acceptare presumpserit indignationem omnipotentis
 dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius senouerit in aursu. Datum rome
 apud sanctum Laurentium in damaso. Anno incarnationis domini. M. cccc.
 xxxiiij. idus Septembris pontificatus nostri anno tertio.

¶ Tertia bulla reuocata.

Augenius Episcopus seruus seruorum dei vniuersis christifidelibus
 salutem et apostolicam benedictionem. Deus nouit secretorum omnium optimum
 perscrutator que usque ad eo summo ac diligenti studio curauit
 in ne sacrilegum salma dei ecclesia nascereque pauca ecclesie ro-

Sessio decimasexta

mane ecclesie cardinales Basilee cōueniētes ipm possent verisimiliter si ab inceptis nō desisterēt inducere / nos etiā ad illa hūmiliādo vt scā, dalavitarent ac ipsis plurima pmittendo ad que de iure minime tenebatur / credētes vt exinde pacati par z trāquillitas inter nos z ipsos immo verius in xpiana religione oriret / sed nō pfuerunt siue pdesse possunt per nos pie māsuete z modeste cū ipsis dicta z gesta vt potest notorie animaduertere chisticola quilibet orthodoxus quin ipsi velint se a sancta sede aplice scindere / z diuinū corpus dñicum id est sanctam matrē ecclesiā tunicā xpi incōsutilē lacerare ac fissurā pestiferā in ipsa cōficere. Nosq; petri successore legitimū licet immeritū pposse cōfundere quas res hactenus xpiane religionis pncipibus pateface, re nō curauimus sperātes nostra cū mansuetudine z patientia omnia ad debite iusticie semitas posse deducere ac ipsos ab eoz conatibus z erroribus retiocare. Sed proch dolo nimius iste morbus eoz cance, rosus inualuit z quotidie cōualescit quia nostra clemētia z nimia benignitas ipos cōtra nos quotidie reddit magis elatos. Et quibus eoz desiderijs cōdescendētes mandauerimus iterū debere Basilee cōciliū celebrari. Ipsi tamē quoniā nobis opido sunt infesti z quos tollerasse z ipsi suarū cōtra sedē apostolicā rebellionū indulgētā obrulisse nō pfu, it eoz tamē intentioni executioni gaudēt z cupiunt pcpue demanda, re nos falso de varijs criminibus vt valeant inhumaniter omni pontificali potestate nos perturbare quoz callide dicta z gesta opus est refellere ne falsis detractionib; de nobis cōfictis valeant christianā circumuenire religionē / ac omnib; xpisi delibus eoz dicta gesta z facta horrenda sapere posse in futurū scisma z pestiferā heresim ostēdamus nostris his litteris singulariter eoz obiectis respondētes. Obijciunt igit primū de nobis obloquētes q scandali z pturbationis causa in ecclesia dei introducendi pperam conati fuimus sacrū Basiliēn. dissoluerē cōciliū. Quodq; ex hoc vniuersalē ecclesiā pturbauimus / nec sine cōsensu cōciliū dissolutionē illam facere valuimus que cuncta veritati iuris z facti penitus sunt aduersa. Quoniā primū nunq; nostra fuit aut erit intentio sacrū dissoluēdo exinanire conciliū / ac nolle scdm Lō, stanticiū. z Seneū. statuta cōciliū sacrū ipam synodū celebrari. In qua pfi de hereses euellerent z deo militantū in ecclesia reformarent mores improbi ac alta par z dulcis tranquillitas xpiano populo traderet / qn potius hoc tam salubre negociū semp potissime insedit z residet cordi nostro. Et his de rebus cupiētes vt ipm per aplice nostre solertie studiū finem debitū cōsequeret in nostre assumptionis pncipio ad sum, m. i aplatus apicem mandauimus per dilectū filiū Julianū sancte romanē ecclesie sancti angeli dyaconē cardinale ibidē Basilee sanctā synodū celebrari. Verū qm postmodū vt alijs nostris litteris curauimus chisticolis palam facere iustis de causis / ex parte etiā nōnullorū tūc Basilee cōuenientū per dilectū filiū Johannē pulchri patris ipm orat

Senio decimasexta

forem ad nos specialiter deputati Nos informati veridica relatione
 pcepimus qd basilee p tunc sine magno tps intervallo ipsius sancte
 Synodi celebratio no esset possibilis concilii ipsum penitus no dissol
 uimus vt ipsi no bene interpretati sut / sed ad nostram civitatem Bononiensem
 commutauimus sic qd ipsum in sua essentia consistere volumus / ac a Ba
 silien. ciuitate solui exsoluimus Quare nos indebite criminant qd sca
 dala in ecclesia dei introducendi causa concilium dissipauimus / cu ipsuz
 a Basilea commutare necessitatibus vrgeat coacti fuimus / Et quauis
 nuc ipsas nobis causas p prefatum oratorem intimatas inficiari non
 vereant orbi tamen toti notissimum est illas causas celebrandi concilij im
 pedituas extitisse veras Na fere octo menses effluxerunt post qd ipsa
 initiari debuit scilicet Synodus / nec adhuc Basilee tres conuenerat epi
 scopi aut alij in toto numero decem plati Regu qz et principum cura
 tores siue nuncij nulli aderant cu quibus de christianorum pacatione si
 ue concordia possent aliqua tractari / vt in concilijs primu inquirere de
 cens est doctorum atqz magistrorum fere nulli intererant qui hereticor
 versutis resistere possent / ac argumenta eorum scirent sophistica refelle
 re et cofutare / Locus etia ipse ciuitatis Basiliens. minime tutus vide
 bat / tum ppter armatam finitimam heresim Bohemoru Tu ppter sub
 oritam guerram inter dilectos filios viros illustres Burgundie et Bu
 stric duces Hys igit et alijs iustis et legitimis de causis no scandalizã
 di deri siue errores studio coficiendi de ipsorum cardinalium plurimorum
 concilio et assensu qui nuc Basilee conuenerunt / et hanc commutationem dã
 nant illa fecim? pserim hys etia de causis moti qz sperabamus qd in
 italia consistente charissimo in christo filio Sigisimundo roman. tunc
 rege nos facilius ambo potuissemus Bononie conuenire / adessentqz
 ibidem Bononie tunc celerius prelati et principes in numero copioso
 siue ipsorum procuratores / et nuncij cu quibus melius et grauori matu
 ritate singula in concilijs agenda expedirent / et maiori cum reuerentia
 ab omnibus christifidelibus reciperent qd illa que p paucos Basilee co
 uenientes fieri forsitan contigissent Hecimus ergo quomodo ipsam au
 dent commutationem reprobare cui? ipsi plurimi fuerunt auctores paupt
 damnant naqz eorum gesta no nostra / quia tunc eramus grauissima cor
 porali infirmitate grauati Tu ipsi dissolutionem et translationem ipsam p
 monebant sua debant ac efficere studuerunt nobis paupt ad memoriã
 reducetes / et hys rationibus copellentes Quidam eramus in minoribus
 constituti vna cu ipsis et alijs fratribus nostris sancte romane ec
 clesie cardinalibus voto et iuramento nos astringim? qd illo in loco concilij
 teneremus in quo maiori parte cardinalium magis expediens vide
 ret cu Basilee no speraret posse concilium celebrari temporibus a iure de
 cretis iam finetemporis instante / et impedimentis subsistentibus enar
 ratis sicqz ipsi mutationem siue translationem necessariam esse dicetes
 et vt alio in loco transferemus sedule requirentes Tandem fuit causa

Sessio decimasexta

finalis vt ipsam translationē siue cōmutationē facerem⁹ / quā tamē et iustā fuisse / z nobis soli cū venerabilibus fratrib⁹ nostris sancte roma ne ecclesie cardinalib⁹ facere licuisse. put egimus etiam absq; alterius cōsensu cōcilij / nemo sane mentis debet ambigere. Nam et si canon cōstantien. concilij qui incipit frequēs ab ipso cōcilio editus / z a felicitis re cordationis Martino pdecessore nostro nō improbatas locū mutare vel tēpus inceptiois cōcilij progare nobis sine cōcilij cōsensu phibe. re videat⁹ / nō tamē debet sic abusive interpretari vt causa imminente no bis etiā soli adempta fuit circa loci mutationē tēpis. progationes dispē sandi facultas / tū etiā si a Martino editus extitisset illa nō fuisset siue esse debuisset. phibentis intentio que successoribus suis nullū potuit in hac parte iudiciū generare pari post ipsum imo eadem potestate fun cturis / et inferitur. put est scōm omnia iura in hac parte cōciliū infer⁹ summo pontifice papā ipsis priorē nequeūt solvere vel ligare. S; nos in hīs cōcilio superiores ipsum possum⁹. p libito regulare. Nam hoc de iure notissimū est q; possumus quecūq; statuta decreta declarata si ue sancita p quoscumq; pdecessores nostros vel p quecumq; concilia dūmodo in ipsis fidei fundamenta nō existant siue ex hoc vniuersalis ecclesie bonū principaliter nō turbet vt vicarius christi et irrephensibi liter pro nostro ammouere z corripere libito voluntatis / z cōtra senti re nō esset longeuū ab heresi velle ligare manus vicarij iesu christi / z in terris dei legati siue ipsius gesta iudicare vel improbare quod sacrile gij crimē habet. Sed q̄sum⁹ nobis dicat qui nobis detrahūt q̄ heresis que vniuersalis ecclesie turbatio ex hac translatione loci surgere pote rat si nos sanctā Synodum Bononie cōmutam⁹ vt eius bonum nō frustraret vterius quod iam mēsis octo sine fructu aliquo extiterat. p rogatum / et ipsius initiandi postmodū Basilee vestigia comoda nul la videbant⁹. pfecto nullus per iuris tramites ambulans et non passio ne seductus assereret q; ecclesie fecerimus turbationē sed salutē / nec celebrationem concilij frustrauius. Sed id accelerare concupimus. Taceant igitur hī qui sic inhumaniter nobis detrahunt. Quoniā nō ad christianorum et ecclesie noxam cōmutationem fecimus sed. p salu te tutissima vt citius que in concilio forent agenda debitum finem sor tirentur. Fuit igitur a Basiliē. ciuitate legitima pro tūc nostra. concilij dissolutio ac ipsius ad Bononiam iustissima translatio / et asseren tes contra sunt penitus ab omni veritate ac fide catholica alieni. Nos insuper criminant⁹ et diffamant q; sacro concilio pure z simpliciter nō beremus sed quotidie magis ac magis cōtemnimus et despiciamus. Quodq; nos modeste et mansuete monere curauerunt vt scandalosaz dissolutionem et ecclesie christi perturbationem amouere deberemus. quas res inquit nos ptnaciter recusare et has ob causas nos cita re et monere non sunt veriti / et tandem quod est deterius si eorum vo ta infra sexaginta dies non impleuerimus nos ab omni pōticali po

Sessio decimasexta

testate suspendisse profitentur que quātū contra omnia sunt diuina iura
pariter et humana / ac heresim manifeste nutrientia breuiter ostenda
mus / nā dissolutionē quā scandalosam / et ecclesiā perturbantem esse
dicunt legitimis de causis et necessarijs iure fecimus vt ante retuli
mus Quod igit scandalum quod iuste honeste et urgente necessitate
factum extitit / potuit generare pfecto nullū / cum omnia que ad salu
tem christiane religionis debuissent in Basiliē. concilio expediri / et q̄
pro tunc cum ipsam sanctam Synodū cōmutauimus ibidem Basili
lee fieri non poterāt melius celerius et comodius in ipsa Bononiē.
Synodo p̄fici valuissent. Quā etiam ecclesie perturbationem cum vt
paulo ante narrauimus illo in tēpore quo concilium cōmutauim⁹ fe
re nulli prelati conuenerant Nō poterāt igit perturbari qui nō aderāt /
Quia q̄ cōciliū Basilee fieret nō curabant nam si affectassent ibidē in
tēpore cōuenissent / nec quo ad illos qui cōuenērāt / quia ita pauci nume
ro erant q̄ sine nostra auctoritate ecclesiā vniuersalem representare non
poterāt Quis ipsi eam representare dixerunt cōcilio igit ad ipsam Bo
noniē. ciuitatem legitime translato ibidem postmodū cōuenientes
Basilee velut locuste acephali canonicū sine nostris p̄sidentibus non
fecere cōciliū cū auctoritate carerēt aplice sedis / Nec fere sunt quas fa
ciunt excusatiōes / q̄ cōstāt. Senē. q̄ atq; felicis recordationis mar
tini ac nostra auctoritate ipsoꝝ cōciliū vires habuit et habeant Nam
nos p̄dicis causis veris subsistentib; et nostrā et pie memorie Marti
ni ac ipsoꝝ cōcilioꝝ auctoritates vt iure fecim⁹ reuocare potuim⁹ vt pa
rule supra insinuauimus Quare post ipsam canonicā dissolutionem et
auctoritatū predictarum reuocationē absq; vlla auctoritate aplice cō
ueniebāt siue cōueniūt Unde verū nō est dicere eorū canonicū post no
strā dissolutionē / et sine nostris p̄sidentibus fuisse vel esse cōciliū / quā
nulla rata est vel nūq̄ erit Synodus generalis que sūnt p̄ntificis nō
fuerit auctoritate suffulta / Nec eorū sp̄s factus est caput cū misericors
pater iesus christus sup oia summū pontificē ecclesie post transitū ver
bi ad patrem caput et p̄cipem ab ipso christo et ecclesia institutū nos
videlicet qui locū retinemus ipsius vicarij iesu christi quibus immerit
Sacilegū igit a nobis postulāt et hereticū vt declarare velim⁹ retro
actis t̄pibus Basilee cōtinuo fuisse cōciliū cū post nostrā dissolutionē
sine nostris p̄sidentib; regulare nō fecere cōciliū / q̄ eorū dicta gesta et
facta omnia cōtra diuina iura pariter et humana p̄peram sunt conse
cta / et que per nos nullatenus sunt debita comprobari Et in hoc est
q̄ christianam religionem circūuēire cupiunt vt sub colore q̄ cōtinue
Basilee concilium fuisse declaremus omnia eorum facta et gesta com
probemus / que a deo sunt minus bene cōposita / vt etiam si ab haben
tibus potestatem promulgata fuissent essent irritatione annullatione
et reuocatione dignissima Nam q̄ nūq̄ est lectum ipsi in ciuitate no
tra Quinoniē. et cōtra nostrā voluntatē cōstituerē legatū aut sūt illā

Sessio decimasexta

tyrannidi vni⁹ cardinalis nuper cū eis cōuenienter subijciendo / spre-
to vero legato delatere p nos / et nostrā sedē apostolicā cōstituto Un-
de tot guerrarū strages / tot rapinetor homicidia tot incēdia suborta
sūt Sed tandē clemētissimus deus sua misericordiā favit parti iustio-
rem causam habenti / quia nostro vero dominio et sub nostro legato ci-
uitas ipsa est subiecta ipsi insuper de singulis romane curie officiis in-
ter seipos disponere nō sunt veriti presidentes ad presidendū eorum
vt generali concilio deputando nostris penitus p̄sidentes sp̄retis euz
quibus potuissent ac debuissent canonicam se nodum facere et firmas
re causarū etiā auditores a seipsis cōstituerūt / q̄ nūq̄ visum est pon-
tificē sūmo romanā curiā tenente dum extirpationē heresum reforma-
tionē morū pacēq̄ ch̄sticolarum vniuersam intenti esse deberent sin-
gularum causas particulares student potius ventilare Exercitiū etiā
vice cancellariatus officij vni ex ipsis cōtra nostrā voluntatē tribuere
p̄sumperunt / ac etiā generalia siue publica cōsistoria celebrare omnia
q̄ attemptare nō formidant que tantū modo sunt nobis / ac sedi apo-
stolice specialiter reservata / perinde ac si vniuerse carnis viā essem⁹ in-
gressi / vel si omnis pontificalis sūme dignitatis potestas esset nobis
adhuc viventibus et in petri sede legitime cōstitutis apud ipsos de-
uoluta / q̄ asseuerare est hereticū et prophānū cū prās apud nos et ip-
sos / et sic duos insolidum esse nō possit Quia imaginari nō possum⁹
qua auctoritate quo iure nobis in sede apostolica cōsistentibus benefi-
cia cōferant nisi q̄ vsurpant cōtra iusticiā iura nostra Et quod detesta-
bilis est illa que in nostris p̄decessoribz malefacta damnāt monaste-
riorū religiosorū secularibus clericis administrationes cōcessas ipsi
ad instantiā cuiusdā principis secularis fecerūt Nā officij generalis
humiliatorū / et illius ordinis monasterium principale cuidā seculari
clerico in cōmendā siue administrationē cōcesserūt Quā rem exem-
plo veluti p̄niciosum p̄ antea facere recusamus Ipsi vero vt ep̄os ha-
beant cōtinuo cognita cōtraria voluntate facere temptauerunt / et sub
tali eorū colorato titulo clericus antedictus in dicta administratione
intrusus est Ita vt dici possit q̄ fere centū monasteria regularia q̄ sub
officio generalis dicti ordinis regulari debuissent sub vnius clerici se-
cularis sunt administratione supposita / que quātū iuri quātū bone-
stati / q̄tum bonis moribus cōueniant quisq̄ prudens animaduerte-
re potest / Postremo tandē vltra aliud q̄ nos et plurimos fratres no-
stros sancte romane ecclesie cardinales citare conati sunt Etiā postq̄
decreuimus ibidem Basilee debere cōaliū agitari Nos etiā ab admi-
nistratiōe sūmi pontificis suspēdere freti sunt vt ad ipsos possent saltē
de facto ipsam nostrā sūmi pontificis prātē aduocare / et ei⁹ administra-
tionē exercere cōferēdo hñificia vel officia et alia faciēdo q̄ nobis tantū
sunt a iure cōcessa siue p̄missa Iste ergo sunt cause quare cōtinue Ba-
silee fuisse cōaliū p nos declarare cupiūt Isti sunt quia eorū vota pati

Sessio decimasexta

nō volum⁹ Quare de nobis tor mendacia cōtingunt/ Iste sunt here-
ses quas extirpare cupiūt Iste sunt reformationes debite quas in del-
ecclesia introducunt et pax et tranquillitas quas vniuersis christifide-
lib⁹ disponūt/ quia inter seiplos potestare nostrā diuidūt/ et sibijpsis
ascribere cupiunt vt que beneficia vel officia siue honores quos a no-
bis cōsequi nō valuerunt sciendō dei ecclesiā cōsequant. Absit igit⁹
s nobis absit/ vt talem declarationē faciemus/ et q̄ talia gesta cōpro-
bemus/ prius est enī vt nō solū pontificatū vel partē eius sed animam
tollat q̄ fidē catholicā nobis auferant. De hoc autē vero ad ostēdendaz
nostrā sincerā et purissimā intētionē quā habemus vt cōciliū fiat/ et q̄
omnia ad finē debitum pducant contenti sumus et volumus pure et
simpliciter cōtinere fuisse cōciliū. Ita tamen q̄ omnia gesta et attem-
ptata cōtra nos sine sedis apostolice libertatē vel p̄uilegia sancte p̄ro-
mane ecclesie cardinales ac nobis adherētes pur de facto fecerunt/ sic
de facto ante omnia reuocent/ Nostrosq̄ legatos iuxta iuris regulas
psidentes admittent obijciunt etiā nobis ac admirari vident q̄ Bas-
lee iussimus sacrā Synodū celebrari/ ac mādauim⁹ cū conalij cōsilio
agenda p̄ psidentes p̄fici Dicim⁹ q̄ conciliū dūtaxat potens est ipsos
aut psidentes sequi necesse est/ et ideo si cōciliū dīctaret siue cōsuleret
aliquid ecclesie expedire psidentib⁹ vero nō placeret hoc ipsum fieri mi-
nime posset sic quod de iudice cōciliū cōsiliarius formaret Sed hī sic
dicentes si nulla iura vidissent satis esset Nā si ipsi omnia mundi iu-
ra percunctent omnia volunt q̄ que in consilio statuunt declarant seu
sanctiunt a papa vel eius legato constituant atq̄ p̄mulgent sacro cō-
cilio consulente siue etiam approbante Nam si papa vel legatus eius
dein noller disponere aliqua contra cōciliū affectaret pape sentētia vel
eius legati p̄sonā sūmi pontificis representantis/ nō cōciliij voluntas se-
quenda foret/ cum super omnia concilia papa habeat potestatem nisi
forte que statuenda forent catholicā fidem respicerent vel si non fie-
rent statū vniuersalis ecclesie principaliter p̄turbarent/ quia tunc cōcili-
lij sententia esset potius attendēda Verba igit⁹ nostrarū litterarū fm
iuris formā interpretanda sunt vt que ad solū cōciliū spectarent que
sunt numero plurima cū cōcilio expediant et fiant/ alie vero iuris tra-
mites imitent Et hoc est in quo potissime fallūt qui Basilee cōueniūt
Nam credūt in singulis agendis esse iudices supra pontificem qd̄ eo-
rū actiones demonstrant Nā in singulis se nobis superiores reputant
qd̄ tñ asseuerare est hereticū et p̄phanū/ obmutescāt igit⁹ et nōscant/ q̄
etiā sic cū cōcilio fieri mādauit se. re. Martin⁹ noster primus p̄decessor
Nec velint nostram purā intētionē in singulis lacerare/ quā etiā cum
alijs lacerare conant asseuerantes nostrā ad sūmi aplatus apicē non
fuisse canonicā electionē Sz o misericors de⁹ cur oculos tue pie iusti-
cie cōtra p̄atos nō cōuertis Nā plurimi ex his q̄ talia p̄ferunt sunt q̄
in petri cathedrā dirigētes intronizauerūt/ isti nos cōsecrauerunt/ isti

Sessio decimasexta

nos coronauerunt / Et aliqui ex eis ut a vero christi vicario pontificatus signa susceperunt / Alij vero ex eis fere omnes gratias siue beneficia plurima sunt adepti et nos annis plurimis primo vero pontifice venerati sunt / Igitur imaginari non possumus qua fronte qua audacia quo colore possint nostra catholica electione in dubium reuocare / praesertim cum ipsorum allegant maximam turpitudinem / Quare principes christiani religiosissimi vosque alij christicolae orthodoxi per viscera misericordiae domini nostri iesu christi praefatos Basilee concipientes adhortamini / ut desistentes ab inceptis velint nostros praesidentes admittere ut canonice Synodum facientes possint bona illa propter quae sacrum concilium est institutum debite executioni mandare / Quod si fecerint / et dei ecclesiam scindere vel hactenus sunt conati concupuerint / nec cum praesidentibus intendere reformationi ecclesiae studuerint / Tunc vos christicolae principes iteque pro eiusdem misericordiae obsecramus qui pro nobis mori subijt temporale ut velis eorum improbis conatibus posse resistere / praesertim ne scisma nephandissimum in dei ecclesia oriatur / Nam hoc ad principes pertinet seculi christianos ut eorum temporibus pacatam velint esse matrem ecclesiam unde sunt spiritualiter nati / Quod psalmigraphum verbum ostendit cum inquit / Et nunc reges intelligite erudimini qui iudicatis terram / Seruite domino etc. / Sed quod seruistis principes in timore / nisi ea quae contra matrem ecclesiam et iussa domini sunt religiosa seueritate prohibendo atque pleetendo / agite itur viriliter agite aduersus christi vnicam / et agrum dominicum deuastare cupientes nec permittere velitis quod sine auctoritate pontificis conciliabula non concilia fiant / Quoniam in futurum esse possit exemplum perniciosissimum ut decem siue plures ad libitum sine apostolica sedis auctoritate aliquo in loco praelati conueniant scandalizarentque populum christianum orthodoxorum / ac contra christi vicarium pro libertate resisterent ac resistentes malis actionibus eternam gloriam mereamini. Datum rome apud sanctum Laurentium in damaso Anno incarnationis dominice / Millesimoquadringentesimo octicesimo tertio idus Septembris pontificatus nostri anno tertio / Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre constitutionis declarationis praescriptionis voluntatis reductionis / et mandati infringere vel ei ausu temerario contrarie / Si quis autem hoc attemptare presumpserit indignatione omnipotentis dei et beatorum petri et pauli apostolorum eius se noverit incursum / Datum rome apud sanctum petrum Anno domini incarnationis Millesimoquadringentesimo octicesimo tertio Kalendas Januarij pontificatus nostri anno tertio / Ego iordanus episcopus Sabiniensis manu propria subscripsi / Ego anthonius tituli sancti Marcelli manu propria subscripsi / Ego lucidus cardinalis de comite manu propria subscripsi. Datum in sessione publica in ecclesia maiori Basiliensi. solemniter celebrata Nonas Februarij Anno a nativitate domini Mcccc. xxxiiij.